

Deborah Levys essays er pudsigere snarere end litterære

"Som læser er man virkelig overladt til sig selv, og det er en smagssag, om man bryder sig om at være dét. Jeg kan godt lide det, selvom jeg, indrømmet, nok synes, at der er mere pudsigt stof end egentligt litterært interessant," skriver Louise Juhl Dalsgaard om Deborah Levys essaysamling. Foto: Sheila Burnett.

Louise Juhl Dalsgaard

01.12.2024

BØGER // ANMELDELSE – Deborah Levys sære og syrede essaysamling *Skeens placering* skal læses for dens mod til at gå nye veje, afprøve essayets elasticitet, helt derud, hvor det – i mine øjne – er lige ved at gå galt, skriver Louise Juhl Dalsgaard.

Skeens placering

Forfatter: Deborah Levy
Oversat af: Juliane Wammen
Forlag: Vinter
Udkom d. 1. november 2024.

Jeg læser for tiden Deborah Levys essaysamling *Skeens placering*. Forsiden alene er en læsning værd, sart skrift mod en varm grå baggrund, forførende fin. Bogens

indhold er anderledes radikalt, en mildest talt blandet landhandel, fra inciterende strøtanker til fuldt udfoldede overvejelser.

Som læser er man virkelig overladt til sig selv, og det er en smagssag, om man bryder sig om at være dét. Jeg kan godt lide det, selvom jeg, indrømmet, nok synes, at der er mere pudsigt stof end egentligt litterært interessant. For eksempel den kun halvanden side lange tekst ”Mona Lisa”, som uanset hvor langt man strækker begrebet essay, i mine øjne ikke kvalificerer sig til at være det.

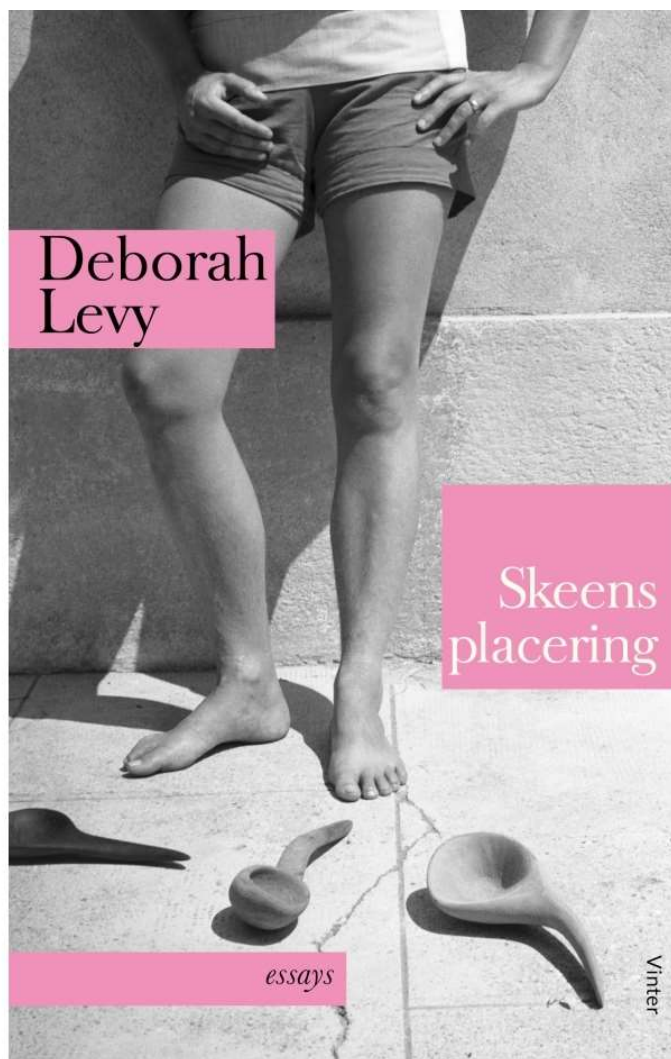
“Det er så her, på kanten af skrænten og med en slap håndbremse, at man må give Mick Jagger ret

Snarere er det en causeren over den portrætteredes oprindelse og Da Vincis bevæggrunde for at male hende: “Jeg siger, Mona Lisa, hvor blev du født? Ingen ved, hvem du er. Hun siger, hvad er det for et spørgsmål? Jeg blev skabt inde i Leonardo da Vincis hoved. Jeg kan mærke hendes åndedræt under kjolen.” Begær, forstår vi, drev værket, men teksten slutter der – som en åben påstand, den bliver ikke underbygget, modsagt, begrundet, fulgt op.

Deborah Levys encyklopædiske opslag

Når det er sagt, så er der også guldkorn undervejs. For eksempel det formmæssigt originale og virkelig sjove essay med titlen “Dødsdriftens A – Z: et farefuldt roadtrip gennem død, berømmelse og biler.” Her lader Levy sin enorme viden om kendte menneskers begær og død komme til sin ret i små alfabetiske, næsten encyklopædiske, opslag om deres forhold til biler. Et forhold, som i de fleste tilfælde har ført til enten deres egen eller andre menneskers død. Heri citeres så forskellige folk som Camus, James Dean, Pollock, Audre Lorde, Jayne Mansfield og Gud, såmænd. Starten på et af opslagene lyder:

“EGO. I en hvilken som helst bil er det bedst for passageren hvis chaufføren har et stærkt ego. Ego vil her ikke sige en der er ulideligt selvoptaget. I Freuds lære om psyken er egoet den rationelle del af sindet, der forsøger at forlige sig med det faktum, at vi ikke altid kan få det, vi ønsker os. Det vidste Mick Jagger, da han sang “No, you can’t always get what you want” med Keith Richards i 1968. Hvis du ikke altid kan få det, du vil have, er fyldige læber en gave.”

Det er særligt den sidste linje, jeg elsker, den her – løseligt indskudte – bemærkning (fra hvem?): “Hvis du ikke altid kan få det, du vil have, er fyldige læber en gave”. Det er jo supersjovt. Og mærkeligt. En lille lussing. For det er alt andet lige nemmere at synge om det svære, hvis man selv sidder på den grønne gren. Jagger fik vist cirka alt, han pegede på.

“Og det er dét, Levy kan. Sætte en lige højre ind, når vi som læsere mindst venter det

Og det er dét, Levy kan. Sætte en lige højre ind, når vi som læsere mindst venter det. Med skarphed og et enormt overblik udfører hun leksikalske lege, der får os til at se verden fra en hidtil ubelyst vinkel. Som nu sammenhængen mellem biler og begær. Eller sammenligningen mellem Gud og en GPS. Det er mildest talt godt set:

“Gud er fritænker og Gud er et globalt positioneringssystem. De af os, der tror på satellitnavigation, må bare håbe, at “stemmen” ved, hvad den gør, når den fører os væk fra hovedvejen ned ad en grusvej, som ender ved kanten af en klippeskrænt”.

Det er så her, på kanten af skrænten og med en slap håndbremse, at man må give Mick Jagger ret. You can't always get what you want.

Skeens placering skal læses for dens mod til at gå nye veje, afprøve essayets elasticitet, helt derud, hvor det – i mine øjne – er lige ved at gå galt. Alligevel ville jeg ikke have været læseoplevelsen foruden, for bogen ligner virkelig ikke noget andet. Den er sær og syret og rørende også.

Og vigtigst af alt får den verden til at fremstå lidt forskudt fra den vinkel, vi er så vant til at se den fra, nemlig vores egen. Levy giver os lov at se den med andre – og andres – øjne, og det er vel egentlig litteraturens væsentligste ærinde.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser [lige her](#).

Læs også Simone Bertelsens reportage fra da Deborah Levy gæstede København i denne uge.

Deborah levy

vinter forlag

Louise Juhl Dalsgaard

Louise Juhl Dalsgaard er forfatter til otte bøger såvel digte, noveller som romaner. Hun er til daglig leder af Forfatterlinjen på Dansk Talentakademi og arbejder desuden som projektmedarbejder ved Aarhus Litteraturcenter. I april 2024 udkom hendes niende...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25, 50 eller 100 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.